

Становище

от доц. д-р Зора Георгиева Янакиева, АМТИИ – Пловдив,

за присъждане на образователната и научна степен „доктор” в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., научна специалност Методика на обучението по изобразително изкуство

Автор на дисертационния труд: *Цвета Пламенова Петрова*, докторант към катедра „Визуални изкуства” към ФНПП на СУ „Св. Климент Охридски“

Научен ръководител: проф. Буян Филчев

Тема на дисертационния труд: *"Дигиталната графика в обучението по изобразително изкуство"*

Докторантът Цвета Петрова е осъществила подготовка в докторантска степен съгласно изискванията на ЗРАСРБ и правилниците за прилагането му. Представила е дисертационен труд, автореферат и публикации по темата /Збр./, публикувани в Електронно списание за наука, култура и образование на ФНПП - СУ „Св. Климент Охридски“. Авторефератът отразява съдържанието на труда в основните негови положения.

Формалните параметри на дисертационния труд са: обем 215 страници основен текст, структуриран в увод, три глави, резултати и изводи, заключение, библиография и 11 приложения. Последните съдържат художествени репродукции, диагностични инструменти отнесени към отделни етапи на експерименталната работа - интервю с художници, тестови въпросници от входяща и изходяща диагностика, резултати от изобразителната дейност на учениците. Библиографията включва общо 127 източника, от които 62 на кирилица, 30 на латинеца и 35 интернет източници.

В увода се извеждат основания за избора, актуалността и необходимостта от разработване на проблема, обуславящ се от обвързаността на графичното изкуство с компютърните технологии, по-специално от употребата на дигиталните технологии за създаване на художествени произведения от една страна, а от друга, потребността от

висококачествено професионално образование, чрез въвеждане на ИКТ в образователната система, в частност – в творческото обучение на учениците. Твърдението, че проблемът е слабо проучен, откроява претенцията и намерението на докторанта да осъществи изследването. В тази част се представя цялостната постановка на теоретико-експерименталното изследване – обект, предмет, цел, задачи, хипотеза, контингент, методи, дизайн, структура на дисертационния труд. Параметрите са ясно и прецизно открити. Методите приложени в дисертацията обхващат: теоретично проучване, исторически метод, структурирано дълбочинно интервю, наблюдение, дискусия, педагогически експеримент, тестови въпросници, конферанс, методи за количествен и качествен анализ на данните.

Структурата на труда е добре организирана, с приемливо съотношение между отделните части, отговарящо на изискванията за дисертационно изследване в областта на педагогика на обучението по изобразително изкуство. Главите и параграфи са взаимосвързани, логически и последователно подредени, степенувани по важност от общото към частното. Ползван е единен понятиен апарат. Едно от безспорните качества на труда е стилът на изложение, който е ясен и четивен.

Първа глава логически обосновано представя теоретичния обзор на изследване: предпоставките за поява на дигиталната графика, нейните характеристики, художествени практики, технологична и идейно-философска рамка. Теоретичният преглед показва задълбочено проучване и познаване на литературните източници, целенасочено описание и умение за анализ на данни от интервю с елементи на критична оценка и опити за изразяване на собствена позиция. Особено ценно е сравнителното анализиране и открояване на разликите между създадените на ръка и с помощта на компютър произведения (с.41), между „дигитална графика“ и „дигитално изкуство“ (с.49), сходствата и различията между „класически“ и „дигитален“ печат (с.47).

Втора глава разглежда педагогическия контекст на експеримента. Осъществен е сравнително сполучлив опит за подбор, описание и коментар на нормативната документация в образованието с елементи на критичен анализ. В резултат на това е открито актуалното състояние на профилираната и спецификата на професионална подготовка, значението

от внедряване на компютърните технологии за формиране на дигитална компетентност у учениците и за осъществяване на обучението по графика.

Трета глава представя дизайна на опитно-експерименталното изследване, което включва предварително проучване на терен и апробиране на учебен модул от четири урока. Подробно са описани етапите на протичане. Анализират се резултатите, въз основа на критериите и показателите в практическите задачи и въз основа на тестовете в теоретичен аспект, отчитащи входящото и изходящото равнище на учениците. Въпреки че организацията не е класическият вариант на изследване с контролна и експериментална група в гимназиалния етап на професионалното образование, осъществените диагностични процедури потвърждават очакваните резултати и доказват развитието в знанията, уменията и компетенциите на обучаваните в областта на дигиталната графика, вследствие от формиращия педагогически експеримент.

Като приноси моменти в дисертационния труд могат да се посочат:

1. Направено е актуално проучване в научната и педагогическата литература. Селектиран, обобщен и анализиран е богат теоретичен материал, което дава възможност да се представи авторската гледна точка на дисертанта на проблема за дигиталната графика в обучението по изобразително изкуство.
2. Обогатен е диагностичният апарат с критерии и показатели за оценка и анализ на учебните творби реализирани в дигитална графика, чиято ефективност е доказана експериментално.
3. Разработен е учебен модул за обучение по дигитална графика в гимназиален етап на професионалното училище насочен към изграждане на знания, умения и компетентности, чрез използване на ИКТ в творческия процес.
4. Експериментално е потвърдено значението на дигиталната графика за художественотворческото развитие на учениците и за актуализиране на професионалната подготовка.

Като препоръка към докторанта считам, че е логично да се даде място на приносите и публикациите по темата на дисертацията само в автореферата.

Заклучение:

Дисертационният труд на *Цвета Петрова* съдържа научно теоретични и приложни резултати, които представляват принос в науката. Той показва задълбочената информираност и осведоменост на автора, уменията му да поставя и провежда педагогически експеримент, да анализира и прилага ефективни методи на изследване. Въз основа на това *давам положителна оценка за научноизследователските качества на докторанта и гласувам за присъждане на образователната и научна степен „Доктор”* по научната специалност Методика на обучението по изобразително изкуство.

Изготвил становището:.....

28.05. 2017 г.

/доц. д-р Зора Янакиева/